Met de expositie *Wisselwerkingen. Relaties en Contrasten III*, combineert Museum Belvédère in Oranjewoud een ruime keuze aan schilderijen uit verschillende schenkingen met de eigen collectie. Centraal staan de topstukken uit de collectie van Cora en Hans de Vries. Mooi om te ervaren hoe deze kunstwerken op elkaar inwerken.

TEKST EN FOTO'S
DIRK VAN GINKEL

Voor de derde keer schenkt Museum Belvédère aandacht aan de verzameling van Cora en Hans de Vries, de voormalige eigenaren van de vermaarde Amsterdamse galerie Collection d'Art. De collectie omvat circa 150 werken van onder anderen Karel Appel, Armando, Gerrit Benner, Bram Bogart, Jan Commandeur, Alphons Freymuth, Henk Peeters, Jan Schoonhoven en Co Westerik.

Ook buitenlandse kunstenaars behoren ertoe, onder wie Georg Baselitz, Jean Dubuffet, Willem de Kooning en Markus Lüpertz. Deze 'majeure verzameling in zowel kwaliteit als omvang', aldus museumdirecteur Han Steenbruggen, wordt op termijn in zijn geheel aan dit museum voor moderne kunst geschonken.

MEERWAARDE

De eerste tentoonstelling van werk uit de verzameling van Collection d'Art vond plaats in 2021 met als titel *Relaties en Contrasten*. Een indrukwekkende expositie die helaas maar voor een paar weken te zien was vanwege corona. In 2023 organiseerde Museum Belvédère daarom *Relaties en Contrasten II* waarin andere werken uit de omvangrijke collectie gepresenteerd werden.

En nu is er *Wisselwerkingen. Relaties en Contrasten III*, waarin het museum een keuze uit de verzameling van Cora en Hans de Vries combineert met kunst uit de eigen collectie van het Belvédère, hier en daar aangevuld met bruiklenen.

De tentoonstelling opent met drie Collection d'Art-schilderijen: een reusachtig landschap van Armando, links en rechts geflankeerd door niet minder reusachtige werken van Karel Appel en Jan Commandeur. Deze combinatie is meteen een pakkende verbeelding van de titel.

Contrasten zijn er in kleur en vorm, want het tonale en strenge karakter van Armando's landschap vormt een mooi tegenwicht voor het kleurrijke figuratieve werk Van Appel en de abstracte kleurexplosie van Commandeur. Wat ze verenigt, is het grote gebaar waarmee ze werken en de krachtige kwaststreken.

GROOT EN WOEST

Verderop in de tentoonstelling vinden de 'power painters' Appel en Armando elkaar terug. Ze zijn nu in gezelschap van een groot en woest geschilderd abstract werk van Dora Tuynman, een bruikleen van een particulier, dat in kleur prachtig combineert met *Rode wolken* van de expressionist Benner in dezelfde ruimte. Dat laatste werk komt net als dat van Armando en Appel uit de collectie

Karel Appel, *The Kiss*, 1985.

Gerrit Benner, *Rode wolken*, 1967.

Jaap Wagemaker, *Le Port*, 1954.

Contrasterend werk Bram Bogart (*Blauw over geel*, 1966) en Jan Maaskant (*Constructie in geel en zwart*, 1972) hangt samen in een ruimte.

Belvédère-kunst in breder perspectief

van Cora en Hans de Vries.

Behalve deze combinaties, die ingegeven zijn door hun expressionistische karakter, zijn er ook kabinetten waarin eenheid wordt bereikt door een ingetogen kleurgebruik en een enigszins gedeelde vlakverdeling. Daar is bijvoorbeeld werk te zien van Jaap Nanninga, Martin Tissing, Bram van Velde en een wat expressievere Jaap Wagemaker.

Eenheid in vorm – ze hebben alle een onderliggende rasterstructuur – is er ook in het kabinet waarin de Belvédère-werken van Harmen Abma, André de Jong, Ben Akkerman en Han Jansen zijn gecombineerd met Thomas Rajich van Collection d'Art.

Verrassend is de ruimte waarin combinaties zijn gemaakt op kleur, terwijl er tegelijkertijd een groot contrast is in de vorm. Daar hangt een uitbundig geel-blauw materiewerk van Bram Bogart van gips, cement en hout naast een geel-zwarte aluminiumconstructie van Jan Maaskant, beide van Cora en Hans de Vries.

In dezelfde ruimte tref je schilderijen aan van José Heerkens (olieverf) en Sies Bleeker (acryl), waarin de kleur geel ook een dominante rol speelt. Die twee komen uit de collectie van het museum.

Het museum is erin geslaagd combinaties te tonen die een levendige context vormen voor werken die ook op zichzelf al interessant genoeg zijn. Wat je noemt een meerwaarde voor de verschillende werken en voor de collecties waartoe ze behoren.

VERSTERKING COLLECTIE

De expositie *Wisselwerkingen* biedt heel veel kijkplezier. Hoe mooi is het niet om Armando, Appel, Bogart, Tissing en al die gerenommeerde anderen in Oranjewoud te zien. Maar het meest wonderlijke van alle ervaringen die je tijdens deze expositie opdoet, is misschien wel dat al die schenkingen en bruiklenen zo goed passen bij de collectie van Museum Belvédère zelf.

Net als bij de grote solo's uit het recente verleden van internationale kunstenaars als Modersohn-Becker, Morandi en Mikines zie

Sies Bleeker, zonder titel, 1988.

je dat ook het werk van nationale en internationale kunstenaars uit de collectie van het echtpaar De Vries dat van de Belvédèrekunstenaars uit Noord-Nederland versterkt. Ze verhouden zich allemaal op een verwante manier tot de kernwaarden van het museum: licht, verstilling, landschappelijkheid, kleurkracht en expressionisme.

Bij de opening van de expositie zei Steenbruggen: „De drie exposities *Relaties en Contrasten* alleen al hebben duidelijk gemaakt dat een werk uit de provincie helemaal niet onder hoeft te doen voor nationale en internationale topstukken. Dat te laten zien, is het leukste wat er is."

Expositie

***Wisselwerkingen Relaties & Contrasten III* is tot en met 17 januari 2027 te zien in Museum Belvédère in Oranjewoud.**
Zie ook: museumbelvedere.nl.